

Millaisella hoitotyön johtamisella voidaan edistää ja tukea näyttöön perustuvaa toimintaa terveydenhuollossa?

TULOKSET

Hoitotyön johtamisella on keskeinen merkitys näyttöön perustuvan toiminnan käyttöönotossa ja vakiinnuttamisessa terveydenhuollossa.

Näyttöön perustuvan toiminnan toteutumista terveydenhuollossa edistävät:

- Hoitotyön johtajan korkea koulutustaso, työkokemus esimiestehtävistä ja suoritettavat johtamisopinnot.
- Hoitotyön johtajan tutkimusosaaminen.
- Hoitotyön johtajan toimiminen näyttöön perustuvan toiminnan käyttöönoton mahdollistajana ja aktiivisena toteuttajana.
- Transformatiivinen johtamistyyli, jossa hoitotyön johtaja on selkeä suunnannäyttäjä, innostava, kannustava ja tukea antava sekä työskentelee yhdessä hoitotyöntekijöiden kanssa näyttöön perustuvan toiminnan edistämiseksi.
- Tutkimuksissa vaikuttaviksi todettujen menetelmien käyttäminen johtamisen välineenä näyttöön perustuvan toiminnan käyttöönotossa ja vakiinnuttamisessa.
- Hoitotyön johtajien hyvien johtamis- ja koulutuskäytäntöjen jakaminen keskenään.
- Näytön käyttöönottoa arvostava toimintakulttuuri ja ilmapiiri.
- Hoitohenkilökunnan näyttöön perustuvan toiminnan osaamisen kehittäminen koulutuksen ja mentoroinnin avulla.
- Yhteistyö kliinisessä työssä toimivien ja tutkijoiden välillä.
- Näyttöön perustuvan toiminnan edistämisen esteiden tiedostaminen ja pyrkimys niiden poistamiseen. Esteitä ovat:
 - hoitotyön johtajan riittämätön auktoriteetti.
 - ajan ja mahdollisuuksien puute ja tuki.
 - riittämättömät taidot, resurssit sekä tuki kollegoilta, esimiehiltä ja strategiselta johdolta.
 - negatiivinen asenne tutkimustietoa ja näyttöön perustuvaa toimintaa kohtaan.
 - heikko tutkimusmenetelmien ja tieteellisten artikkelien ymmärrys.
 - organisaation epäselvät tavoitteet ja toimintatavat.

TAUSTA

JBI:n näyttöön perustuvan terveydenhuollon malli¹ muodostuu tiedon tarpeen tunnistamisesta, näytön tuottamisesta, näytön tiivistämisestä, näytön levittämisestä ja näytön käyttöönotosta. Näyttöön perustuva toiminta (NPT) todentuu näytön käyttöönoton vaiheessa ja tällä tarkoitetaan parhaan mahdollisen saatavilla olevan tutkimuksista, asiantuntijoiden kokemuksista tai rekistereistä saadun tiedon hyödyntämistä potilaiden ja asiakkaiden hoidossa.² Suomessa terveydenhuoltolaki (1326/2010)³ velvoittaa, että terveydenhuollon toiminnan tulee perustua näyttöön sekä hyviin hoito- ja toimintakäytäntöihin. Näyttöön perustuvan toiminnan toteuttaminen edellyttää kaikkien ammattilaisten sitoutumista.¹ Hoitotyön johtajilla on keskeinen rooli näyttöön perustuvan toiminnan edistämässä, toteuttamisessa, vakiinnuttamisessa ja myönteisen organisaatiokulttuurin rakentamisessa.⁴ Näyttöön perustuvan toiminnan johtamisen toteutuminen käytännössä edellyttää roolien, vastuiden ja osaamisen tarkempaa määrittelyä.

YHTEENVETO

Hoitotyön johtajilla on merkittävä rooli näyttöön perustuvan toiminnan käyttöönotossa ja vakiinnuttamisessa. Johtajien tulee huolehtia näyttöön perustuvaa toimintaa tukevasta ja kannustavasta ilmapiiristä ja toimintakulttuurista. He tarvitsevat tietoaja ymmärrystä omasta roolistaan sekä ymmärrystä näyttöön perustuvan toiminnan esteistä. Johtajien lisäksi myös hoitohenkilökunta tarvitsee tietoa ja koulutusta näyttöön perustuvan tiedon etsimiseen ja käyttämiseen hoitotyössä.

